

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XVI: 2018

Nr 32 (570)

Data odczytu: 07.11.2018 r.

Data wydania: 07.11.2018 r.

=====
Maria Skiwska

1117. spotkanie

Przedstawienie z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę

W przededniu obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości Polacy zadają sobie pytania. Przede wszystkim jak ważnym, dla każdego z nas, wydarzeniem jest fakt powrotu, po 123 latach niewoli, na mapy świata, naszej Ojczyzny? Czy wiemy komu zawdzięczamy odrodzenie Polski? I czy zdajemy sobie sprawę z tego, jak wielki był to wysiłek?

W przygotowanym pod kierunkiem pań: Agnieszki Buczek, Beaty Michałowskiej, Marii Skiwskiej i Zofii Szczepaniak przedstawieniu, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 21 podjęli się próby odpowiedzi na te pytania. Bohaterowie przedstawienia, współcześni chłopcy – Staś i Antek, poszukują informacji na temat Józefa Piłsudskiego. Pierwszym źródłem wiedzy jest dla nich Internet. Na jego podstawie dowiadują się, że dokonania Marszałka są ogromne, a funkcje jakie sprawował – liczne. Zaciekawia ich szkolny okres

życia Józefa, kiedy to wraz z kolegami i bratem założyli kółko samokształceniowe po to, aby we własnym zakresie, uczyć się języka polskiego oraz historii ojczyzny.

Józef Piłsudski (3.), 1885. Kółko samokształceniowe *Spójnia* w gimnazjum wileńskim.

Matka jednego z chłopców uzupełnia ich wiedzę na temat roli rodziców Piłsudskiego w kształtowaniu patriotycznych postaw dzieci. To od swojej matki, Józio dowie się, że należy walczyć z zaborcą, który jest dla Polaków śmiertelnym

wrogiem. W późniejszym czasie, idąc za przykładem ojca – powstańca styczniowego, rozpocznie realną walkę z Rosjanami.

Maria i Józef Wincenty Piłsudscy – rodzice Piłsudskiego.

Za swoje działania zapłaci wysoką cenę. Zostanie skazany na kilkuletnią zsyłkę na Syberię.

Chłopców fascynuje fakt, że przodek jednego z nich, był towarzyszem walki Ziuka, o czym opowiedział w swoich pamiętnikach. Rozmowa na temat pamiętnika spowoduje dziwne i nieoczekiwane następstwa. Antek, Staś i jego matka przenoszą się w przeszłość do dworku Marszałka w Sulejówku.

Sulejówek

Tam spotkają Józefa Piłsudskiego i jego żonę Aleksandrę oraz ich córki: Wandę i Jadwigę.

Zanim to nastąpi, małżonkowie Piłsudscy, w rozmowie z córkami, opowiadają o tym jak się poznali i jak walczyli z zaborcą. Okazuje się, że działania Józefa i Aleksandry można śmiało porównać do terroryzmu. Marszałek przyznaje się do napadów na cyrkule i pociągi przewożące pieniądze oraz zabójstw carskich urzędników. Natomiast jego żona, do przewożenia i przechowywania broni. Celem była wolna Polska i ten fakt usprawiedliwiał pozorny bandytyzm.

Młoda Aleksandra i Józef

List gończy za Piłsudskim

W pewnym momencie następuje spotkanie się dwóch światów – teraźniejszości i przeszłości. Rodzina Marszałka odkrywa intruzów. Spotkanie to daje okazję do poznania historii Legionów Polskich.

Plk Józef Piłsudski ze swoim sztabem przed Pałacem Gubernialnym w Kielcach w 1914

Piłsudski wykorzystał sytuację polityczną, kiedy nasi zaborcy, w 1914 roku, rozpoczęli między sobą walkę, utworzył Legiony i wraz ze swoimi żołnierzami stanął po stronie Austro-Węgier i Niemiec przeciwko Rosji.

Chłopcy dowiadują się, że początek Legionom Polskim dała Pierwsza Kompania Kadrowa, która jako pierwsza wkroczyła w granice zaboru rosyjskiego, aby wzniecić tam

powstanie.

Przemarsz Pierwszej Kompanii Kadrowej przez Kielce, 1914.

Do Legionów zgłaszało się wielu młodych ludzi i to nie tylko mężczyzn, ale i kobiet. Legionistką była też Pani Aleksandra Piłsudska.

Aleksandra Piłsudska – Legionistka

Polski żołnierz udowodnił, że potrafi walczyć z wielką ofiarnością i bohaterstwem. Takie miejsca bitew jak Rokitna czy Kostiuchnówka spłynęły polską krwią, wszystko po to, aby wywalczyć wolną Polskę.

Kostiuchnówka

Lojalność wobec sprawy polskiej, zarówno Marszałka jak i legionistów została wstawiona na próbę, gdy w lipcu 1917 roku cesarz Niemiec zażądał od Piłsudskiego przysięgi na wierność. Zięk zdecydowanie odmówił. Większość żołnierzy legionowych postąpiła tak samo. Wydarzenie to przeszło do historii jako „kryzys przysięgowy”.

Legioniści 2 Pułku Ułanów stoją przed porzuconą bronią po odmowie złożenia przysięgi

Obóz internowania w Szczypiornie (1917)

Odmowa złożenia wiernopoddańczej przysięgi spowodowała daleko idące konsekwencje. Piłsudski został osadzony w gdańskim więzieniu, a następnie w twierdzy w Magdeburgu. Zbuntowanych legionistów internowano w obozach w Szczypiornie i Beniaminowie.

Z relacji Marszałka wynika, że postawa taka wydała w niedługim czasie owoce. Jesienią 1918 roku wiadomym był, że Niemcy czeka niechybna klęska. Dnia 10 listopada 1918 roku Józef Piłsudski został zwolniony z więzienia i powrócił do Warszawy. W międzyczasie Polacy przejęli inicjatywę. Na ulicach Warszawy rozbijano Niemców, którzy potulnie składali broń. Radość była nie do opisania.

A co z Piłsudskim?! Został owacyjnie powitany na dworcu i jeszcze tego samego dnia powierzono mu dowództwo nad wojskiem. Taki był pierwszy dzień wolności, radosny i pełen optymizmu na przyszłość.

Na tym kończą się opowieści Aleksandry i Józefa Piłsudskich, którzy zapraszają swoich nietypowych gości do poczęstunku. Teraz poznajemy Ziuka z innej strony. Okazuje się, że ten twardy żołnierz i polityk prywatnie był wielkim żartowniszem i potrafił wprowadzać niemalże zamieszanie. Córki Marszałka wspominają, jak któregoś razu, ojciec z wielką ochotą chciał poczęstować rodzinę konfiturami i buleczkami. Po

otwarcu słoika okazało się, że w środku był wąż, a bułeczki były gumowe i piszczaly.

Piłsudski był też, dla swoich córek ,wspaniałym ,kochającym ojcem. Przy nich młodniał i stawał się psotnikiem. Dom w Sulejówku rozbrzmiewał śmiechem ilekroć córki znalazły się z tatą. Potrafił godzinami opowiadać im bajki i swoje przygody, a zwłaszcza o wielkiej przygodzie w Legionach.

Piłsudski był też człowiekiem skromnym i mało wymagającym. Absolutnie nie przywiązywał wagi do spraw materialnych. Całą swoją energię poświęcał pracy dla dobra Polski.

Czy młodzi bohaterowie Antek i Staszek, znaleźli odpowiedź na nurtujące pytania?

Zadeklarowali, że rozumieją jak ważnym wydarzeniem jest odzyskanie przez Polskę, po 123 latach niewoli, niepodległości .Jak wielki wysiłek podjęli nasi przodkowie. Śmiało też będą nazywać Józefa Piłsudskiego ojcem naszej wolności. I będą świętować, wraz z innymi, 100-lecie niepodległości. Bo największą tragedią narodu jest bycie pod obcym panowaniem.

Jaką receptę dał Marszałek, aby historia z przeszłości nigdy się nie powtórzyła?

Oto słowa Piłsudskiego „.... dbajcie o niepodległość, bo nie jest ona dana raz na zawsze i jeszcze jedno – pamiętajcie, że naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek terażniejszości i nie ma prawa do przyszłości...”.

Notatki

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.

